

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3352/2023. (VII. 5.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Bfv.I.91/2022/6. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó jogi képviselője (dr. Szabó Krisztián ügyvéd) útján az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján nyújtott be alkotmányjogi panaszt.
- [2] Az indítványozót I. rendű vádlottként a Pesti Központi Kerületi Bíróság 2017. június 13-án 15.B.XVI.11.102/2016/16. számú ítéletében bűnösnek mondta ki foglalkozás körében elkövetett gondatlan veszélyeztetés vétségében, és 250 napi tétel pénzbüntetésre ítélte. A büntetés napi tételének összegét 2000 forintban határozta meg. A terhelt felmentésre irányuló fellebbezést nyújtott be az elsőfokú ítélet ellen. A Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság 29.Bf.10.269/2017/6. számú ítéletével megváltoztatta az elsőfokú ítéletet a bűnügyi költség vonatkozásában, egyebekben az ítéletet helyben hagyta. Az indítványozó felülvizsgálati indítványt terjesztett elő a jogerős ítélettel szemben. A Kúria 2019. június 11-én meghozott Bfv.I.193/2019/8. számú végzésével részben hatályon kívül helyezte a jogerős ítéletet és a Fővárosi Törvényszéket új másodfokú eljárás lefolytatására kötelezte arra hivatkozással, hogy az elsőfokú bíróság ítélete ellentétes megállapításokat tartalmaz.
- [3] Az indítványozó a megismételt másodfokú eljárásban felmentésre irányuló fellebbezését fenntartotta. A másodfokú bíróság megállapította, hogy az elsőfokú ítélet részleges megalapozatlanságban szenved, mert a megállapított tényállás több szempontból is hiányos. A tényállás többek között nem tartalmaz adatot a halálos eredmény és az I. rendű vádlott foglalkozási szabályszegése közötti ok-okozati összefüggés megállapíthatóságára vagy annak hiányára. Utalt arra is a másodfokú bíróság, hogy az elsőfokú bíróság elmulasztotta feltárni, hogy a halál az I. rendű vádlott szakszerű eljárása esetén is bekövetkezett volna-e az adott időpontban. A megismételt eljárásban a Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság 2020. október 14-én kelt 29.Bf.10/722/2019/21. számú ítéletével megváltoztatta az elsőfokú ítéletet, és az I. rendű terheltet büntetés kiszabása helyett próbára bocsátotta, melynek tartamát két évben határozta meg. Ezenkívül módosította a bíróság a bűnjelekre és a bűnügyi költség viselésére vonatkozó rendelkezéseket, egyebekben helyben hagyta az elsőfokú ítéletet.
- [4] A jogerős ítélettel szemben az I. rendű terhelt felülvizsgálati indítványt nyújtott be, amelyben a felmentését kérte a bűncselekmény hiányára tekintettel. Álláspontja szerint a foglalkozás körében elkövetett veszélyeztetés materiális bűncselekmény, tehát az eredmény bekövetkezése is szükséges a bűncselekmény megvalósulásához. Így döntő jelentősége van annak a körülménynek, hogy a szakmai szabályszegés időpontjában, attól függetlenül fennállt-e a közvetlen veszélyhelyzet. A Kúria 2020. június 21-én meghozott Bfv.I.91/2022/6. számú végzésével hatályában fenntartotta a jogerős ítéletet, mert a felülvizsgálatot részben kizártnak, részben alaptalannak tartotta.
- [5] 2. Az indítványozó alkotmányjogi panaszt terjesztett elő a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Bfv.I.91/2022/6. számú végzésével szemben. Az indítványozó az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (4) bekezdésének sérelmére hivatkozott azzal összefüggésben, hogy a Kúria indokolás nélkül értelmezte az indítványozó hátrányára a tényállás „teszi ki” fordulátát. Az indítványozó álláspontja szerint a Kúria jogértelmezése önkényes, amely sérti a tisztességes eljáráshoz való jogot. Az indítványozó álláspontja szerint a bíróságok olyan magatartás miatt mondták ki a terhelt büntetőjogi felelősségét, amely magatartás nem minősül bűncselekménynek, ez pedig ellentétes az Alaptörvény XXVIII. cikk (4) bekezdésével.

- [6] 3. Az Abtv. 56. § (1) bekezdésében előírtak szerint az Alkotmánybíróságnak elsődlegesen az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról szükséges döntenie. Az Alkotmánybíróság ezért tanácsban eljárva mindenekelőtt azt vizsgálta meg, hogy az alkotmányjogi panaszt megfelel-e a törvényben előírt befogadhatósági feltételeknek.
- [7] 3.1. Az Abtv. 30. § (1) bekezdése értelmében az Abtv. 27. §-a alapján benyújtott alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül kell benyújtani az ügyben első fokon eljáró bírósághoz címezve, amely jelen ügyben teljesült. Az indítványozó jogosultnak és érintettnek is tekinthető, mivel saját egyedi ügyével összefüggésben terjesztette elő az Abtv. 27. §-ra alapított alkotmányjogi panaszát. Az indítványozó jogorvoslati lehetőségeit kimerítette, így az indítvány e tekintetben is megfelel a törvényi feltételeknek. Az alkotmányjogi panasz az Abtv. 52. § (1) bekezdésében foglalt további formai követelményeknek is megfelel, mert megjelöli az Alkotmánybíróság hatáskörét megalapozó törvényi rendelkezést (az Abtv. 27. §-át), az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseit [XXVIII. cikk (1) és (4) bekezdése], a támadott bírói döntést, tartalmaz a bírói döntés alaptörvény-ellenességére vonatkozó okfejtést, valamint rögzíti a kifejezett kérelmet a bírósági döntés megsemmisítésére.
- [8] 3.2. Az Abtv. 29. §-a szerint az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be.
- [9] Az indítványozó a tisztességes eljáráshoz való jog sérelmét állította azon az alapon, hogy a Kúria megsértette indokolási kötelezettségét, mert nem fejtette ki, hogy a „teszi ki” fordulatnak miért a végzésben foglalt jelentést tartalmat tulajdonította, amely az indítványozó álláspontja szerint a kifejezés nyelvtani értelmével is ellentétes.
- [10] Az Alkotmánybíróság mindenekelőtt emlékeztet állandó gyakorlatára, amely szerint az Alkotmánybíróság mindaddig tartózkodik attól, hogy törvényértelmezési és szakjogi kérdésekben állást foglaljon [7/2013. (III. 7.) AB határozat, Indokolás [33], [38]], amíg a jogalkalmazói jogértelmezés közvetlenül nem befolyásolja valamely alapjog gyakorolhatóságát és tényleges érvényesülését [13/2014. (IV. 18.) AB határozat, Indokolás [51]; megerősítve: 3208/2014. (VII. 21.) AB végzés, Indokolás [16]; 3421/2022. (X. 21.) AB végzés, Indokolás [19]]. A jogszabályokat a bíróságok értelmezik, az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki. Ez a jogkör azonban nem teremthet alapot arra, hogy minden olyan esetben beavatkozzon a bíróságok tevékenységébe, amikor olyan (állítólagos) jogszabálysértő jogalkalmazásra került sor, amely egyéb jogorvoslati eszközzel már nem orvosolható [3352/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [14]–[15]].
- [11] Az Alkotmánybíróság következetesen képviselt álláspontja szerint a tisztességes eljárás követelménye a bírói döntésekkel szemben azt a minimális elvárást fogalmazza meg, hogy a bíróság az eljárásban szereplő feleknek az ügy lényegi részeire vonatkozó észrevételeit kellő alapossgal megvizsgálja, és annak értékeléséről határozatában számot adjon [7/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [34]]. Az indokolt bírói döntéshez való jog tehát az a kötelezettséget támasztja az eljáró bírósággal szemben, hogy az indokolás az ügy érdeme szempontjából releváns kérdésekre terjedjen ki [3159/2018. (V. 16.) AB határozat, Indokolás [31]].
- [12] Az indítvány alapján az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó elsősorban törvényértelmezési szempontból támadta a Kúria Bfv.I.91/2022/6. számú végzését. A támadott végzésben a Kúria eljáró tanácsa a foglalkozás körében elkövetett veszélyeztetés büntetőjogi tényállásával összefüggésben részletesen értelmezi, hogyan valósítható meg a bűncselekmény elkövetése. Részletesen kitér – keretdiszpozíció lévén – a keretet kitöltő szakjogi jogszabályok rendelkezéseire, valamint a törvényi tényállás „teszi ki” fordulatának jelentésére. A Kúria végzése részletesen kifejti és indokolja, hogy a „teszi ki” fordulat hogyan értelmezendő és milyen magatartásokat foglal magában, és miért tartja az indítványozó védője által elfogadott értelmezést helytelennek.
- [13] Mindezekre tekintettel megállapítható, hogy az indítványozó alapvetően a bírói jogértelmezés állított hibájára alapítja alkotmányjogi panaszát. Önmagában az, hogy az indítványozó a bírói döntést tévesnek vagy megalapozatlannak tartja, a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyének megalapozására nem elegendő. Ezen kívül az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésével összefüggésben az indítvány nem tartalmaz olyan elemet, amely a fair bírói eljáráshoz való jog alkotmányos tartalmára nézve, eddigiekben meghatározottakon túl, alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vetne fel.
- [14] Az indítványozó az Alaptörvény XXVIII. cikk (4) bekezdésének sérelmére is hivatkozott, kifogásai azonban a tisztességes eljáráshoz való joggal összefüggésben állított sérelmével hozhatók összefüggésbe, mert arra hivatkozott, hogy a foglalkozás körében elkövetett veszélyeztetés törvényi tényállásában a „teszi ki” fordulat indítványozó által elfogadott értelmezése esetén a bűncselekmény nem valósult volna meg. Az indítvány ezzel

azt célozza, hogy az Alkotmánybíróság vizsgálja felül a bíróságok által már eldöntött tény-és jogkérdéseket, és azt a támadott döntéstől eltérően értékeli.

- [15] Az Alkotmánybíróság jelen ügyben is hangsúlyozza, hogy az Alaptörvény 24. cikk (1) bekezdése értelmében az Alaptörvény védelmének legfőbb szerveként az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdésének *d)* pontja alapján a bírói döntéseket csak az alkotmányosság szempontjából ellenőrizheti, és jogköre a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség vizsgálatára és kiküszöbölésére korlátozódik, ezért a bírói döntés irányának, a bizonyítékok bírói mérlegelésének és értékelésének, illetve a bírósági eljárás teljes egészének ismételt felülbírálatára már nem rendelkezik hatáskörrel {3231/2012. (IX. 28.) AB végzés, Indokolás [4]}. „Sem a jogállamiság elvont elve, sem a tisztességes eljárás alapjoga [...] nem teremthet alapot arra, hogy az Alkotmánybíróság a bírósági szervezet feletti szuperbíróság szerepébe lépjen, és hagyományos jogorvoslati fórumként járjon el. [...] A bíró bármely ténybeli vagy jogi tévedése nem teszi automatikusan tisztességtelenné az egész eljárást, mivel az ilyen tévedések teljesen soha nem küszöbölhetők ki, azokat az igazságszolgáltatás ma is ismert rendszere magában hordozza.” {3352/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [14]–[15]}.
- [16] Mindezekre tekintettel az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy az indítvány az Alaptörvény XXVIII. cikk (4) bekezdésével összefüggésben sem vet fel sem alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést, sem a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet.
- [17] 4. Az Alkotmánybíróság mindezen érvek alapul vételével az alkotmányjogi panaszt az Abtv. 56. § (1)–(3) bekezdések alapján eljárva, az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *a)* pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2023. június 20.

Dr. Salamon László s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/2311/2022.

